

LÄHIRUOKAAA LAPISTA

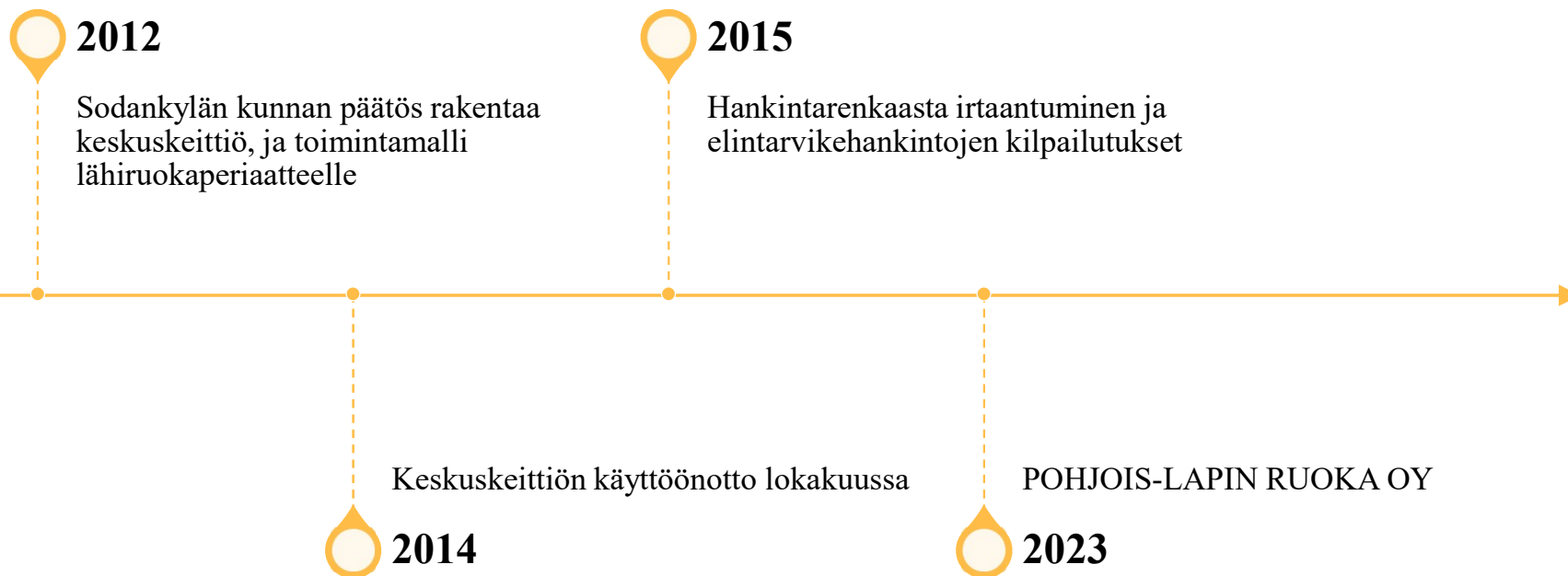
Lapinruoka 2 ja 3 hankkeet
sekä Lappilaista kalaa hanke

Julkisten keittiöiden hankintaosaaminen ja alueellinen yhteistyö paikallisen elintarviketuotannon ja -jalostuksen edistämiseksi

Lapin avomaan tuotannon kehittäminen

16.4.2026

Taustaa

- **Miksi lähiruokaa?**
- Vahvistaa alueellista elinvoimaa ja työllisyyttä
- Tukee luontaiselinkeinoja ja paikallista tuotantoa
- Parantaa huoltovarmuutta ja toimitusvarmuutta
- Edistää ilmastotavoitteita ja kestäväää ruoantuotantoa
- **→ Lähiruoka on investointi kestävään ja omavaraisempaan tulevaisuuteen**

Paikallisen ruoan haasteet saatavuuden ja käytön näkökulmasta

- Yhden kunnan alue liian pieni ja haavoittuva toiminta ympäristö
- Tuotannon yksipuolistuminen
- Maatilojen koon kasvu ja tuotantomäärien keskittyminen
- Pitkät ja sitovat tuottajasopimukset rajoittavat joustavaa hyödyntämistä
- Tuottajien vähäinen määrä vastata volyyymi- ja jatkuvuusvaatimukseen , mikä vaikeuttaa systemaattista käyttöä.

Maakunnallinen yhteistyö tarjoaa ratkaisuja

Yhteinen tahtotila lappilaisen ruoan edistämiseksi:

- Mahdollistaa tuotannon monipuolistamisen
  - Kysynnän tarjonnan paremman yhteen sovittamisen
  - toimivampien jakelu,- hankinta – ja yhteistyömallien kehittämisen
  - Maakuntien tasolla toteutettu yhteismarkkinointi parantaa paikallisten tuotteiden kilpailukykyä

Hankintojen ositus – avain lähiruoan mahdollistamiseen

- **Ositus tarkoittaa sitä, että iso hankinta jaetaan useisiin pienempiin kokonaisuuksiin.**
- **Elintarvikkeissa ositus voidaan tehdä esimerkiksi:**
  - ✓ Tuotetyhmittäin (liha, kala, maito jne..)
  - ✓ Kuntakohtaisesti
  - ✓ Jalostusasteen mukaan
  - ✓ Toimitusalueittain

Ositus lisää kilpailua, tukee lähituottajia ja vähentää riskiä siitä että yksi suuri toimija määrää hinnan ja ehdot

Pilkkomiskielto ei kiellä osittamista - se kieltää vain kynnyсарvojen kiertämisen

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto - JTF

Hankintojen valintaperuste

Laatupisteytys

- Toimitusvarmuus 5 pistettä
- Kylmäketjun katkeamattomuus (enemmän kuin minimivaatimus) 10 pistettä
- **Ekologisuus, ympäristön huomioiminen, hankintojen ilmastovaikutukset (mm. kuljetusmatkat) 20 pistettä**
- Pakkauksen laatu minimivaatimukset ylittävältä osalta (mm. tuoteselosteiden selkeys ja laatu) 5 pistettä

Kylmävalmistuksella rahaa lähiruokaan

Kylmänä kuljettaessa ei elintarvikelain aikarajoituksia

Mahdollistaa ruoan tuoreuden

Minimoi ruokahävikkiä

Pienentää työturvallisuusriskejä keittiössä

Tasaa kiireen painetta keittiössä

Henkilöstön käytön joustavuutta

Vakuumpussiin ja suojakaasuun pakkaamisella säilyvyyttä ja tilaa

- Suojakaasu- ja vakuumpakkauksesta on tullut yksi yleisimpiä elintarvikkeiden pakkausmenetelmiä, koska se on luonnollinen tapa säilyttää tuotteen alkuperäinen laatu ilman lisä- ja säilöntäaineita
- GN-astioiden palautus takaisin keittiölle nostaa kuljetuskustannuksia, päästöjä ja tiskaus tehdään kahteen kertaan; jakelukeittiössä ja astioiden palaututtua keskuskeittiölle
  - Tämä puoltaa muovipakkauksien käyttöä
- Komponenteista valmistettu kypsennystä vaille oleva ateria toimitetaan tarjoilukeittiölle kylmävaunussa.
- Tarjoilukeittiöissä kylmävaunu kytketään pistokkeella seinään.
  - Vältetään turhaa energiaa käyttöä, tiloja ei tarvitse jäähdyttää.

Varastointi Ja Logistiikka

Pohjoisen olosuhteissa on tärkeää huomioida maantieteellinen sijainti ja sääolosuhteet

Päästöjen vähentämiseen on panostettu kuljetus – ja toimitus kertoja vähentämällä

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto - JTF

Vuoden 2025 tilastoja??

Lähiruoka%

Sodankylä 28 %

Pohjois-Lapin Ruoka oy 20 %

Hävikkiruoka

Sodankylä: 2036 kg = 6108 €

0.017 kg / hlö. 0,053 € /hlö

Chefstein asetuksissa
(hävikkiohjelma) 3.00 € /kg

- *Asetettu hävikin hinta 3,00eur/kg ja tämä on koko Pohjois-Lapin ruoka Oy:lle sama.*

Kiitos

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto - JTF

